

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 14.9.2012
COM(2012) 497 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Styrket og mere målrettet samarbejde mellem EU og internationale parter inden for
forskning og innovation: En strategisk tilgang**

(EØS-relevant tekst)

{SWD(2012) 258 final}

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Styrket og mere målrettet samarbejde mellem EU og internationale parter inden for
forskning og innovation: En strategisk tilgang**

(EØS-relevant tekst)

1. EN VERDEN I FORANDRING

Den Europæiske Union er førende i verden inden for forskning og innovation. EU således er ansvarlig for 24 % af de globale udgifter til forskning, 32 % af de globale publikationer på højt niveau og 32 % af patentansøgningerne, mens EU kun repræsenterer 7 % af verdens befolkning¹.

Situationen har dog ændret sig meget hurtigt i løbet af de sidste ti år. Indtil for nylig var forsknings- og innovationsområdet domineret af EU, USA og Japan. Efterhånden som vækstøkonomierne styrker deres forsknings- og innovationssystemer, udvikler der sig et system med flere forskningspoler, hvor lande som Brasilien, Kina, Indien og Sydkorea udøver en stadig større indflydelse. BRICS-landenes andel i de globale udgifter til forskning og udvikling er således fordoblet fra 2000 til 2009. EU har også en klar interesse i, at nabolandene udvikler deres kapacitet inden for forskning og innovation.

Forskning og innovation hænger i stadigt større grad sammen på tværs af grænserne, og denne tendens hjælpes godt på vej af informations- og kommunikationsteknologier i rivende udvikling. Både antallet af publikationer med forfattere af forskellig nationalitet og forskernes mobilitet er stigende. Forskningsorganisationerne åbner kontorer i udlandet, og virksomhederne investerer uden for deres hjemlande, specielt i lande i vækst.

De globale udfordringer er vigtige incitamenter til forskning og innovation. Vores planet har begrænsede ressourcer, som vi skal værne om på en bæredygtig måde. Klimaforandringer og smitsomme sygdomme stopper ikke ved de nationale grænser, og vi skal sørge for fødevarer sikkerhed på verdensplan. EU er nødt til at styrke dialogen med sine internationale samarbejdspartnere for at skabe en kritisk masse til at kunne klare disse udfordringer.

Eftersom der foregår mere forskning og innovation i tredjelande², har EU brug for adgang til denne viden. Hvis Unionen skal blive ved med at spille en rolle på globalt plan, må den fremstille sig selv som en attraktiv ramme for forskning og innovation og have succes i konkurrencen om at tiltrække talent fra hele verden, samtidig med at der tages hensyn til EU's egne økonomiske interesser, for eksempel hvad angår intellektuel ejendomsret.

De institutionelle rammer for EU's tiltag på den internationale scene er ændret ved traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik og

¹ Yderligere oplysninger findes i det vedlagte arbejdsdokument fra Kommissionen.

² I denne meddelelse er "et tredjeland" et land, der hverken er en medlemsstat eller et land, der er tilknyttet forskningsrammeprogrammerne, medmindre andet er angivet.

næstformand for Kommissionen sikrer konsekvens i EU's eksterne tiltag. Den højtstående repræsentant får assistance fra Tjenesten for EU's Optræden Udadtil. Eftersom forskning er en parallel kompetence, skal EU og medlemsstaterne sørge for at koordinere deres respektive aktiviteter for at sikre, at national politik og unionspolitik er indbyrdes konsekvente.

På baggrund af denne udvikling, forpligtelserne ifølge meddelelsen "Innovation i EU"³, det europæiske forskningsrum⁴, og anbefalingerne i den foreløbige evaluering af det 7. rammeprogram (RP7)⁵ foreslår Kommissionen en strategisk tilgang med det formål at styrke og målrette EU's internationale samarbejdsaktiviteter inden for forskning og innovation, særligt med henblik på at forberede gennemførelsen af Horisont 2020⁶.

2. STATUS

At fremme forskningssamarbejde på tværs af grænserne har længe været en del af Europas historie. Det europæiske center for nuklearforskning (CERN), der blev grundlagt i 1954, er et forskningscenter af høj kvalitet og verdens største laboratorium for partikelfysik, som tiltrækker topvidenskabsfolk.

Siden 1986 har traktaterne udtrykkeligt identificeret samarbejde med tredjelande som en hovedaktivitet inden for rammerne af EU's forskningspolitik. De internationale samarbejdsaktiviteter er blevet udviklet under TEUF og Euratom-traktaten. Rammeprogrammerne er gradvist blevet udvidet til at omfatte deltagelse af tredjelande, og støtten til internationalt samarbejde er blevet fuldt integreret i RP7 (herunder Euratoms RP7). Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) er også åbent for samarbejde med tredjelande. Som resultat heraf kommer 6 % af deltagerne i RP7 fra tredjelande.

Der er sket fremskridt, hvad angår de internationale samarbejdsaktiviteters omfang og udbredelse, jf. følgende eksempler:

- *Partnerskabet mellem de europæiske lande og udviklingslandene vedrørende kliniske forsøg (EDTCP)* er et partnerskab mellem 14 medlemsstater, Schweiz, Norge og afrikanske lande syd for Sahara med det formål at bekæmpe HIV/AIDS, tuberkulose og malaria.
- *Euratom, Kina, Indien, Japan, Rusland, Sydkorea og USA har forenet deres kræfter i ITER-projektet* (støttet af aftalen om den bredere strategi mellem Euratom og Japan) for at demonstrere, at nuklear fusion er en bæredygtig energikilde, der kan bruges i fremtiden.
- *"Marie Curie-aktionerne"* har en stærk international dimension. Deltagerne i disse aktioner kommer fra 80 forskellige lande.
- Kommissionens *Fælles Forskningscenter* samarbejder med internationale parter på en lang række områder.

³ KOM(2010) 546.

⁴ COM(2012) 392.

⁵ http://ec.europa.eu/research/evaluations/index_en.cfm?pg=fp7

⁶ KOM(2011) 809.

- *Géant-netværket*, der forbinder forsknings- og uddannelsesnetværk på verdensplan, finansieres for størstedelens vedkommende af EU (delvis via instrumenterne for udviklingssamarbejde).
- Sammen med 13 andre lande støtter EU *Human Frontier Science Programme* til finansiering af internationalt samarbejde inden for grundforskning.

Disse fremskridt er velkomne, men der mangler dog kritisk masse i mange tilfælde, og den strategi, der skal udgøre drivkraften i tiltagene, er ikke altid klar. Det var en af konklusionerne i den foreløbige evaluering af RP7, at der er behov for "*intensivering af de internationale aktiviteter*", der fokuserer på "*at samarbejde med partnere uden for Europa på lige vilkår og inden for programmer og aktiviteter, der har en høj grad af fælles interesse*". Den samme rapport anbefalede "*en mere sammenhængende strategisk udvikling*" af Unionens politik for internationalt samarbejde inden for forskning og innovation.

3. MÅLENE FOR DET INTERNATIONALE SAMARBEJDE

Internationalt samarbejde inden for forskning og udvikling bidrager til EU's bredere politikker, som de fremgår af Europa 2020-strategien⁷, idet det understøtter følgende mål:

- a) at styrke EU's ekspertise og tiltrækningskraft inden for forskning og innovation samt styrke EU's økonomiske og industrielle konkurrenceevne ved: at skabe forhold, der kommer alle til gode, og samarbejde på baggrund af gensidige fordele, at tilgå eksterne ressourcer og viden, at tiltrække talent og investeringer, at lette adgangen til nye markeder og markeder i vækst, og ved at skabe enighed om fælles praksis for udøvelse af forskning og udnyttelse af resultaterne,
- b) at overvinde globale samfundsmæssige udfordringer: ved hurtigere udvikling og udnyttelse af effektive løsninger og ved at udnytte forskningsinfrastrukturer bedst muligt, og
- c) at støtte EU's eksterne politikker: ved hjælp af tæt koordination med politikkerne for udvidelse, naboskab, handel, den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (FUSP), politikken for humanitær bistand og udviklingspolitikken og ved at gøre forskning og innovation til en integreret del af en omfattende pakke af udadrettede foranstaltninger.

Gennem "**forskningsdiplomati**" anvendes samarbejde inden for forskning og innovation som et blødt magtmiddel og en mekanisme til at forbedre relationerne med nøglelande og -regioner. Gode internationale forbindelser kan på den anden side fremme effektivt samarbejde inden for forskning og innovation.

Denne meddelelse foreslår at styrke og målrette samarbejdsaktiviteterne mellem EU og internationale parter inden for forskning og innovation ved at benytte en dobbelt tilgang bestående af **åbenhed og målrettede internationale samarbejdsaktiviteter**, der er udviklet på baggrund af fælles interesser, gensidige fordele, optimal størrelse og omfang, partnerskab og synergi.

⁷ KOM(2010) 2020.

4. STYRKE OG MÅLRETTE INTERNATIONALE SAMARBEJDSAKTIVITETER

4.1. Åbenhed i det internationale samarbejde

EU vil fortsat samarbejde med lande og regioner over hele verden. Dette vil gøre det muligt for EU's forskere og innovatorer at samarbejde på et interessentdrevet grundlag med deres kolleger på verdensplan:

- Horisont 2020 vil være fuldt ud åben for deltagere fra hele verden⁸.
- Det Europæiske Forskningsråd og Marie Skłodowska-Curie aktionerne vil fungere på et fuldstændigt forskerdrevet grundlag og være åbne for forskere fra tredjelande.
- Aktiviteterne vedrørende forskningsinfrastruktur vil fokusere specielt på internationalt samarbejde. E-infrastrukturkomponenten i aktiviteterne har en iboende international dimension idet den støtter samarbejde ved hjælp af digitale midler.
- Dog vil ikke alle deltagere fra tredjelande automatisk være berettiget til at søge om støtte⁹. Listen over lande, hvis forskere automatisk er berettiget til at søge om støtte, vil være begrænset, idet man supplerer det nuværende udvælgelseskriterium, der udelukkende bygger på BNI pr. indbygger, med endnu et kriterium, der bygger på det samlede BNP, hvorved lande, der ligger over en fastsat tærskel, udelukkes. Derved tages der højde for, at visse lande har etableret den kritiske masse, der skal til for at samarbejde på et gensidigt grundlag med Unionen. Som det er tilfældet for industrialiserede lande, er det fortsat muligt for deltagere fra disse lande at modtage støtte i undtagelsestilfælde.
- Denne mere restriktive tilgang til automatisk støtte modsvares af en øget indsats for at fremme finansiering af deltagerne gennem deres nationale kanaler.
- EU vil fortsat tilskynde til gensidig adgang til tredjelandes programmer. Horisont 2020 gør det muligt at begrænse det geografiske område for indkaldelser, f.eks. hvis betingelserne for deltagelsen af juridiske enheder fra en medlemsstat i et program i et tredjeland anses for at være skadelige for EU's interesser, eller hvis der ikke kan stilles en tilfredsstillende sikkerhedsgaranti¹⁰.
- Støtte til COST og EUREKA vil tilskynde europæiske forskernetværk til at samarbejde med deres kolleger i tredjelande.

4.2. Målrettede internationale samarbejdsaktiviteter

For at give de internationale forsknings- og innovationsaktiviteter størst mulig effekt og undgå en dyr fragmentering af indsatsen er EU nødt til at supplere åbenheden i Horisont 2020 med målrettede foranstaltninger, der sikrer, at aktiviteterne får størst mulig omfang og rækkevidde.

⁸ KOM(2011) 810 artikel 6, stk. 1.

⁹ KOM(2011) 810 artikel 9.

¹⁰ KOM(2011) 810, artikel 6, stk. 2, artikel 6, stk. 3, og artikel 8, stk. 5.

4.2.1. Kortlægning af områder, der egner sig til internationalt samarbejde

Horisont 2020 koncentrerer EU's innovations- og forskningsstøtte om en begrænset række samfundsmæssige udfordringer samt støtte- og industriteknologier.

Internationalt samarbejde bliver et vigtigt aspekt at tage i betragtning, når der udarbejdes arbejdsprogrammer til gennemførelse af Horisont 2020 (herunder Euratom-programmet). Der vil blive udpeget områder for samarbejde med tredjelande på systematisk og sammenhængende vis på baggrund af en analyse af EU over for resten af verden ud fra følgende kriterier:

- forsknings- og innovationskapacitet, herunder investeringer, output (publikationer, patenter, henvisninger, licenser) menneskelige ressourcer og infrastruktur,
- risici ved og muligheder for adgang til nye markeder eller vækstmarkeder og deres indflydelse på EU's konkurrenceevne,
- bidrag til EU's internationale forpligtelser, som de fremgår af millenniumudviklingsmålene, udviklingsrammen efter 2015, Rio+20, G20 og sektorpolitikernes internationale mål og
- de juridiske og administrative rammer for samarbejde, der findes i de internationale partnerlande, og hvor dette er relevant, i medlemsstaterne, herunder også erfaringer fra det tidligere samarbejde.

Mens der findes tilstrækkeligt med objektive materiale til at understøtte analysen af det første kriterium, kræver de andre kriterier kvalitativ vurdering og bedømmelse. Systematisk indsamling af oplysninger vil være et væsentligt element i den strategiske tilgang, og man vil især støtte sig til det nye Observatorium for Forskning og Innovation, som Kommissionen er ved at udvikle. Informationsindsamlingen vil omfatte dybdegående høringer af interessenterne, herunder branchen.

En udvidet innovationsdimension vil omfatte indførelse af passende rammebetingelser og lige vilkår, herunder aktiviteter, der spænder lige fra indsamling af oplysninger, politisk læring, erfaringsudveksling, identifikation af god praksis, tilvejebringelse af information og assistance samt netværksaktiviteter mellem forsknings- og innovationsaktører til støtte til tilpasning og udbredelse af eksisterende teknologier på nye markeder og – i begrænset omfang – demonstrations- og pilotprojekter. Der vil være større fokus på innovationer, der er tæt på at kunne markedsføres, samt andre aktiviteter, der har med innovation at gøre. Dette vil kræve, at man finder en passende balance mellem på den ene side at samarbejde med tredjelande for sammen at fremme videnskabelig viden og overvinde de samfundsmæssige udfordringer og på den anden side at sikre de europæiske virksomheders interesser. I denne kontekst skal der sikres retfærdig behandling af intellektuelle ejendomsrettigheder for at undgå ukontrolleret tab af EU's knowhow.

Mere generelt er sunde innovationsrelaterede rammebetingelser af yderste vigtighed for, at EU kan indgå i et effektivt samarbejde om forskning og innovation på internationalt plan. Fjernelse af specifikke handelshindringer udgør fortsat en hjørnesten i EU's forhold til tredjelande¹¹.

¹¹ COM(2012) 70.

4.2.2. *Udvikling af flerårige køreplaner for samarbejdet med nøglepartnerlande og -regioner*

På baggrund af de ovennævnte kriterier vil der blive udpeget foranstaltninger på målrettede samarbejdsområder som udgangspunkt for den strategiske tilgang. En fleksibel differentiering af partnerlande og -regioner vil gøre det muligt at målrette indsatsen yderligere – specielt når man overvejer finansieringsmuligheder – samtidig med at man tager højde for, at et land kan falde ind under en eller flere grupperinger alt afhængigt af dets styrkeområder inden for forskning og innovation. Følgende landegrupperinger indgår i Horisont 2020-forslagene:

- **EFTA-landene, udvidelseslandene og de lande, der er omfattet af EU's naboskabspolitik**, hvor der vil blive lagt vægt på at integrere landene i eller bringe dem i overensstemmelse med det europæiske forskningsområde, herunder eventuelt gennem tilknytning til Horisont 2020. Hvad angår nabolandene, vil denne tilgang bidrage til udvikling af et "fælles videns- og innovationsrum", hvilket indebærer forbedring af innovations- og forskningskompetencerne i disse lande. Samarbejdet vil foregå i tæt koordination med instrumenterne i udvidelses- og naboskabspolitikkerne, som det blev understreget for nylig på en konference om et fornyet partnerskab mellem EU og middelhavslandene om forskning og innovation. Hvad angår dette, er man i færd med at forberede opfølgingsforanstaltninger.
- **Industrialiserede lande og vækstøkonomier**, hvor hovedformålet vil være at øge EU's konkurrenceevne, ved fælles hjælp at overvinde de globale udfordringer gennem fælles innovative løsninger og at udvikle støtteteknologier ved hjælp af nye kilder til viden. Dette vil give EU's private sektor forretningsmuligheder og adgang til nye markeder. Innovationsdimensionen vil ligeledes blive styrket, som det f.eks. er tilfældet gennem det transatlantiske innovationsforanstaltningssamarbejde og det indo-europæiske partnerskab for forskning og innovation.
- **Udviklingslande**, hvor der vil blive lagt vægt på at supplere EU's eksterne politikker og instrumenter ved at opbygge partnerskaber, især biregionale partnerskaber, for at bidrage til disse regioners bæredygtige udvikling og overvinde udfordringer, såsom grøn økonomi, klimaforanstaltninger, forbedret landbrug, fødevarerikkerhed og sundhed. Dette omfatter støtte til millenniumudviklingsmålene (og deres mulige efterfølgere) ved at styrke efterspørgselsdrevet forskning og innovation til udviklingsformål og gennemførelse af resultaterne af Rio+20-konferencen, f.eks. ved at videregive klimateknologier.

En systematisk kortlægning af mulighederne kombineret med differentiering efter landegrupperinger vil fremme udviklingen af **flerårige køreplaner for samarbejde med nøglelande og -regioner**.

5. EN RÆKKE INSTRUMENTER, DER PASSER TIL FORMÅLET

5.1. Politisk dialog

EU deltager i videnskabeligt eller teknisk samarbejde med 20 lande under TEUF og med 15 lande under Euratom-traktaten. Videnskab og teknologi er desuden ofte en vigtig del af bredere politiske dialoger, som f.eks. i forbindelse med partnerskabs- og samarbejdsaftaler og andre internationale rammeaftaler.

Aftalerne om videnskabeligt og teknisk samarbejde bliver et vigtigt redskab, når de flerårige køreplaner skal fastlægges og gennemføres. Hvor det er relevant, vil aftalerne blive videreudviklet til strategiske langsigtede partnerskaber, og der vil blive indgået aftale om, hvilke opgaver, der skal prioriteres højest. Disse partnerskabsaftaler skal også søge at fremme en retfærdig og rimelig behandling af intellektuelle ejendomsrettigheder samt overførsel af viden. En lignende tilgang vil blive anvendt på regionalt niveau, f.eks. hvad angår partnerskaber med middelhavslandene, Sammenslutningen af Stater i Sydøstasien, Afrika og lande i Latinamerika og Caribien.

5.2. Informationsindsamling

Der er brug for objektive oplysninger til brug ved anvendelsen af denne strategiske tilgang. Der bør derfor lægges særlig vægt på at indsamle kvalitative og kvantitative oplysninger, om f.eks.¹²:

- internationale samarbejdsaktiviteter, der finansieres gennem EU, og deres virkning,
- internationale samarbejdspolitikker og –programmer i medlemsstaterne og de associerede lande, såvel som oplysninger om styrkeområderne og svaghederne ved deres forsknings- og innovationssystemer. Herved tilskyndes medlemsstaterne og de associerede lande til at dele oplysninger, der er indsamlet på nationalt niveau, med hinanden gennem Strategisk Forum for Internationalt V&T-samarbejde,
- tredjelandes forsknings- og innovationspolitikker og –programmer, inklusive deres internationale aspekter, såvel som om styrkeområderne og svaghederne ved deres systemer,
- Fremadrettede aktiviteter vedrørende identifikation af fremtidige udfordringer, markeder og tendenser.

Informationsindsamlingen vil foregå ved hjælp af EU's delegationer, videnskabsrådgivere og Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, såvel som det nye Observatorium for Forskning og Innovation.

5.3. Finansiering

Horisont 2020 vil være hovedinstrumentet til gennemførelse af EU's internationale forsknings- og innovationssamarbejdsaktiviteter, eventuelt suppleret med nationale midler.

Gennemførelsen af de flerårige køreplaner sker ved hjælp af målrettede aktiviteter, der gør brug af følgende:

- forsknings- og innovationsprojekter, der kræver deltagelse af forskningsforetagender fra tredjelande, og/eller hvor en sådan deltagelse tages med i betragtning ved evalueringen,
- løsere former for samarbejde, som f.eks. netværkssamarbejde mellem projekter, projektklynger og/eller projektledere,
- fælles initiativer, der involverer EU og internationale partnere:

¹² Yderligere oplysninger findes i det vedlagte arbejdsdokument fra Kommissionen.

- koordinerede indkaldelser: igangsat og evalueret parallelt i EU og i tredjelandet,
- fælles indkaldelser: igangsat, evalueret, udvalgt og finansieret af EU og tredjelandet i fællesskab,
- bidrag fra EU til finansiering af tredjelandes eller internationale organisationers programmer med henblik på at dække EU-forskernes deltagelse i disse og
- specifikke initiativer, der kræver fælles finansiering fra EU, medlemsstaterne, associerede lande og/eller tredjelande for at sikre størst muligt omfang og udbredelse, og som gennemføres gennem EFR-netværkene, artikel 185, eller andre instrumenter.

Horisont 2020-forslagene omfatter bestemmelser¹³ om udvikling og fremlæggelse af tværgående foranstaltninger, såsom internationalt samarbejde, på en sammenhængende måde. Det er Kommissionens hensigt, at disse bestemmelser afspejles i arbejdsprogrammet og komitologistrukturen for Horisont 2020.

5.4. Koordination med andre politikker og internationale fora

5.4.1. EU's politikker og instrumenter

Internationale samarbejdsaktiviteter vedrørende forskning og innovation vil blive udviklet i tæt koordination med EU's eksterne politikker og instrumenter¹⁴. Dette vil også indebære en integrering af forskning og innovation i andre politikker med en stærk international dimension som f.eks. handel, den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, miljø og energi, samt udnyttelse af synergien med internationalt samarbejde inden for højere uddannelser som foreslået under "Erasmus for alle"¹⁵. Udarbejdelsen af de flerårige køreplaner for internationalt samarbejde inden for forskning og innovation skal derfor nøje koordineres med de generelle strategier over for tredjelande og den eksterne dimension i EU's interne politikker.

Også EU's udenrigspolitik vil støtte opbygningen af forskningskapacitet i de nye medlemsstater, nabolandene og udviklingslandene. Finansieringen af forskning og innovation vil fokusere på topkvalitet og dermed bidrage til at udvikle innovative løsninger på de udfordringer, som disse lande står over for. Denne tilgang vil desuden bidrage til målene for EU's udviklingspolitikker, f.eks. gennem fremadrettede aktiviteter og socioøkonomisk forskning med henblik på at identificere udfordringer, banebrydende forskning og innovation med henblik på at udvikle lokalt anvendelige løsninger, eller gennem støtte til tilpasning og overførsel af eksisterende teknologi. Dette suppleres med midler fra Den Europæiske Investeringsbank og Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling.

5.4.2. Internationale organisationer og multilaterale fora

Internationale organisationer og multilaterale fora spiller en vigtig rolle i indsatsen for at tackle de globale udfordringer. Udvalget for Forsknings- og Teknologipolitik og Global Science Forum under Organisationen for Økonomisk Samarbejde og Udvikling (OECD)

¹³ Artikel 13 i Horisont 2020-forordningen og artikel 5, stk. 6, i særprogrammet.

¹⁴ KOM(2011) 865.

¹⁵ KOM(2011) 788.

fokuserer på at forbedre forvaltningen af den globale forskning og de globale innovationsaktiviteter. De Forenede Nationer og andre organisationer såsom UNESCO, FN's Klimapanel, FN's rammekonvention om klimaændringer, Den Mellemstatslige Platform vedrørende Biodiversitet og Økosystemydelser, Levnedsmiddel- og Landbrugsorganisationen og Verdenssundhedsorganisationen spiller en hovedrolle i udarbejdelsen af dagsordenen for den globale forskning.

Det Internationale Energiagentur og Kerneenergiagenturet (under OECD), Den Internationale Atomenergiorganisation, Generation IV International Forum og Den Internationale Fusionsenergiorganisation for ITER fremmer internationalt samarbejde inden for kerneenergi. Globale og regionale institutioner såsom Den Rådgivende Gruppe for International Jordbrugsforskning, Det Globale Forum om Landbrugsforskning og Forummet om Landbrugsforskning i Afrika er aktive inden for landbrug. Carnegie-gruppen, oprettet i G8/G20-regi, udgør et unikt forum for drøftelser på højt plan vedrørende forsknings- og innovationsspørgsmål.

Kommissionen har til hensigt at øge sit engagement i disse organisationer, både for at gøre det muligt for EU at udøve større indflydelse på deres aktiviteter, særligt på områder, hvor EU er en stor bidragsyder, og for at give disse organisationer mere indflydelse på udarbejdelsen af EU's dagsorden. I denne kontekst skal Unionen forsøge at sikre, at dens deltagelse står i rimeligt forhold til det ansvar, der er pålagt den i traktaterne. En fortsat udvikling af partnerskabet med mellemstatslige europæiske initiativer såsom EUREKA og COST og organisationer som EIROForum¹⁶ vil bidrage til bedre koordinering og mere effektiv udnyttelse af europæiske ressourcer.

6. FREMME AF FÆLLES PRINCIPPER FOR UDFØRELSEN AF INTERNATIONALT SAMARBEJDE

Med baggrund i principperne for EU's optræden udadtil (TEU, artikel 21) har EU et godt udgangspunkt for at spille en ledende rolle, når det gælder fremme af fælles principper for udførelsen af internationale forsknings- og innovationsaktiviteter med henblik på at skabe et fælles miljø, hvor forskere og opfindere fra hele verden kan føle sig sikre i samarbejdet med hinanden. Disse principper omhandler spørgsmål såsom ansvarlig forskning og innovation, integritet i forskningen, peer reviews af forslag, fremme af kvinders rolle i videnskaben og kønsperspektivet i forskning, forskning og innovation, forskerkarrierer (på grundlag af det europæiske charter for forskere og adfærdskodekset for ansættelse af forskere)¹⁷, retfærdig og rimelig behandling af intellektuelle ejendomsrettigheder og åben adgang til offentligt finansierede forskningspublikationer.

Der er taget et skridt i denne retning med oprettelsen af Global Research Council, der er et frivilligt forum, som er oprettet med det formål at udveksle bedste praksis og udarbejde fælles principper for internationalt samarbejde. Der arbejdes desuden med andre initiativer både inden for EU og på globalt niveau. Carnegie-gruppen har arbejdet på at opstille fælles principper for opbyggelsen af store forskningsinfrastrukturanlæg. For så vidt angår åben adgang vedtog Kommissionen en meddelelse¹⁸ herom i 2007 samt for nylig en opfølgingsmeddelelse og en henstilling¹⁹.

¹⁶ <http://www.eiroforum.org>

¹⁷ K(2005) 576 endelig.

¹⁸ KOM(2007) 56.

¹⁹ COM(2012) 401 og C(2012) 4890.

Disse spørgsmål er også blevet grundigt drøftet på internationalt niveau i både bilaterale og multilaterale fora. Udviklingen hen imod fri adgang er en verdensomspændende tendens, hvilket fremgår af UNESCO's bidrag til fremme heraf²⁰ og OECD's erklæring om adgang til data fra forskning støttet af offentlige midler²¹. Singapore-erklæringen om integritet i forskningen repræsenterer ligeledes den første internationale indsats til fremme af udviklingen af globale politikker, retningslinjer og kodekser med henblik på at opbygge bedre integritet i forskningen²².

7. STYRKELSE AF PARTNERSKABET MED MEDLEMSSTATERNE OG DE VIGTIGSTE INTERESSETER

EU's og medlemsstaternes internationale samarbejdsaktiviteter skal stemme overens og komplementere hinanden. En uddybelse og styrkelse af partnerskabet mellem Kommissionen og medlemsstaterne udgør derfor en vigtig del af den strategiske tilgang.

Samtidig vil det også være vigtigt at udvikle et stærkere og mere systematisk samspil med de vigtigste interessenter inden for forskning og innovation. Dette indebærer en bedre afstemning med f.eks. industriens, universiteternes og forskningsorganisationernes prioriteter for internationalt samarbejde, men også med prioriteterne for de fælles programlægningsinitiativer samt med de europæiske teknologiforas og de europæiske innovationspartnerskabers prioriteter.

Strategisk Forum for Internationalt V&T-samarbejde har gjort fremskridt med afstemningen af medlemsstaternes og navnlig nationale og regionale finansieringsorganisationers prioriteter for internationalt samarbejde, gennem et pilotprojekt i Indien og en undersøgelse af prioriteterne for samarbejdet med USA og Canada.

Dette arbejde bør optrappes, idet medlemsstaternes internationale samarbejdsaktiviteter til stadighed primært er drevet af nationale hensyn og ikke af udviklingen af prioriteter og strategier, der deles af EU og medlemsstaterne. I overensstemmelse hermed:

- vil medlemsstaterne blive involveret i identifikationen af internationale samarbejdsområder og udviklingen af de flerårige køreplaner,
- vil gennemførelsen af disse køreplaner omfatte udarbejdelsen af dagsordner for strategisk forskning og innovation, der er fælles for EU og medlemsstaterne, og medlemsstaterne vil blive tæt involveret i gennemførelsen heraf,
- følges der op på den forpligtelse i henhold til Innovation i EU, der omhandler udvikling af fælles retningslinjer for indgåelse af aftaler med tredjelande på områder såsom udstedelse af visa til forskere, intellektuelle ejendomsrettigheder, etiske principper i forskningen, import og eksport af videnskabelige prøver og udstyr, gensidighed og beskatning. Dette vil indebære en udbygning af retningslinjerne for det europæiske forskningsrum (EFR) vedrørende forvaltning af intellektuel ejendom i internationale samarbejdsaftaler, som vedtaget af gruppen for overførsel af viden under EFR.

²⁰ http://www.unesco.org/new/en/media-services/single-view/news/open_access_to_scientific_information_policy_guidelines_for_open_access_released/

²¹ <http://www.oecd.org/dataoecd/9/61/38500813.pdf>

²² <http://www.singaporestatement.org/>

8. GENNEMFØRELSE, STYRING, KONTROL OG EVALUERING

8.1. Gennemførelse og styring

Gennemførelsen af strategien vil blive nøje afstemt med programmeringsprocessen for Horisont 2020, blandt andet ved at de flerårige køreplaner fremlægges på en sammenhængende måde i arbejdsprogrammerne.

Mens udviklingen og gennemførelsen af de flerårige køreplaner for hver af de samfundsmæssige udfordringer samt støtte- og industriteknologi forsat vil høre ind under de respektive udvalgssammensætninger, får det horisontale udvalg under Horisont 2020-programmet til opgave at styre, kontrollere og evaluere den overordnede tilgang til det internationale samarbejde. Strategisk Forum for Internationalt V&T-samarbejde vil forsat spille sin rolle ved at fremme større sammenhæng mellem EU's og medlemsstaternes politikker.

Formidling af værdien af internationalt samarbejde inden for forskning og innovation til et bredere publikum vil også forsat være en prioritet. Som opfølgning på de gode erfaringer med EU-ASEAN Year of Science i 2012 foreslår Kommissionen, at der arrangeres et Year of Science (forskningsår) hvert andet år, som skal gå på skift mellem de forskellige partnerlande og regioner.

8.2. Kontrol og evaluering

Kommissionen rapporterer om gennemførelsen af strategien hvert andet år. Rapporten vil beskrive, hvordan de flerårige køreplaner er blevet udarbejdet og gennemført. Den vil også evaluere udvikling og indvirkning på baggrund af en liste af indikatorer, der beskrives i vedlagte arbejdsdokument. Den første rapport fremlægges i begyndelsen af 2014.

9. KONKLUSION

Den nye strategiske tilgang til internationalt samarbejde inden for forskning og innovation vil være karakteriseret ved:

- at Horisont 2020 vil være fuldt ud åbent for deltagere fra tredjelande, hvorved europæiske forskere får mulighed for at samarbejde med de bedste hjerner i hele verden,
- målrettede internationale samarbejdsaktiviteter af et omfang og rækkevidde, der maksimerer deres virkning,
- udarbejdelsen af flerårige køreplaner for samarbejdet med partnerlande og -regioner,
- en styrkelse af partnerskabet mellem Kommissionen, medlemsstaterne og relevante interessenter,
- fremme af fælles principper for udførelsen af internationalt samarbejde inden for forskning og innovation,
- en styrkelse af EU's rolle i internationale organisationer og multilaterale fora,
- en styrkelse af gennemførelsen, styringen, kontrollen og evalueringen.